

Hulporganisaties

Groep 8

universeel thema:

Orde versus Chaos

Generalisaties:

- Orde kan natuurlijk of geconstrueerd zijn
- Orde kan zorgen voor voorspelbaarheid
- Orde is een vorm van communicatie
- Orde kan herhaalde patronen bevatten
- Orde en chaos zijn wederkerig
- Orde leidt tot chaos en chaos leidt tot orde

Denkstof

Gebruiksvoorwaarden

EIGEN GEBRUIK

Alle materialen zijn alleen voor eigen gebruik.

NIET COMMERCIEEL

De materialen mogen worden ingezet in eigen lespraktijk, ook bij eigen trainingen, maar altijd onder naamsvermelding en bestanden mogen niet aan deelnemers worden gegeven of verkocht.

GEEN AFGELEIDE WERKEN

De materialen mogen alleen in ongewijzigde vorm worden gebruikt.

TOEGANKELIJKHEID

Het is niet toegestaan (delen van) de materialen online te zetten.

Dit houdt ook in:

- de projecten of materialen niet verwerken in Yurls, wikiwijs of andere lessencreatie websites
- de materialen niet delen achter een wachtwoord
- de materialen niet uploaden naar een fileshare website (ook niet als dit niet openbaar is)
- de materialen niet opnemen in een intranet of ander content management systeem.

“Door aanschaf en gebruik van dit materiaal ga je akkoord met deze gebruiksvoorwaarden.

Alle materialen zijn beschermd door auteursrecht en mogen uitsluitend volgens deze voorwaarden worden gebruikt.”

Week 1. Thema Introductie Activiteit

Doel van de activiteit

Leerlingen ontdekken wat verschillende internationale hulporganisaties doen, en leren in welke situaties zij hulp bieden. Ze ervaren hoe verschillende organisaties op hun eigen manier orde brengen in chaos.

Denkdoel

Leerlingen leren:

- de kerntaken van hulporganisaties herkennen
- verband leggen tussen rampen en hulpbehoefte
- keuzes onderbouwen en uitleggen
- samenwerken en afstemmen binnen een groep

Voorbereiding

- Print of projecteer de wereldkaart duidelijk zichtbaar
- Print de zes hulporganisatiekaarten en geef elk groepje één kaart
- Bereid de zes nieuwsberichten voor (mondeling of uitgeprint)

Stappenplan

Stap 1 – Inleiding

Ga met de klas naar het lege schoolplein of een andere buitenruimte en geef ze de opdracht een wereldkaart te maken van de buitenruimte: kinderen benoemen stukken die de continenten voorstellen (bv: van de zandbak tot het hek is Noord-Amerika en van de zandbak tot de fietsenstalling is Zuid-Amerika etc.) Vertel de klas hierna dat ze gaan werken als internationale hulporganisaties. Ze moeten beslissen of ze in actie komen bij rampen op de wereld.

Stap 2 – Groepsverdeling

Verdeel de klas in vijf groepjes. Geef elk groepje één hulporganisatiekaart. Laat ze de kaart goed lezen en bespreken: wie zijn wij? Waar komen wij in actie? Wat kunnen wij doen?

Stap 3 – Rampensimulatie

Leg uit dat er nu nieuwsberichten over rampen zullen komen. Per bericht beslist elk groepje:

- Komt onze organisatie in actie?
- Wat zouden wij doen?
- De betrokken organisaties lopen naar het rampgebied en bedenken waaruit hun hulp zal bestaan. Dit vertellen ze vervolgens aan de rest van de groep.
- Zijn er rampen waarbij meerdere hulporganisaties in actie komen?

Stap 4 – Rampensimulatie

Lees de nieuwsberichten één voor één voor. Geef elk groepje kort overleg. Daarna presenteert elk team of ze helpen en hoe. Plak het logo van de actieve organisaties op de juiste plek op de kaart.

Stap 5 – Reflectie

Voer een klassikaal gesprek:

- Wat viel op?
- Bij welke rampen kwamen meerdere organisaties in actie?
- Was er samenwerking nodig?
- Welke organisatie past het best bij jou?

Succescriteria

Een leerling kan:

- uitleggen waarvoor een organisatie staat
- een ramp koppelen aan een passende hulpactie
- verwoorden waarom ze wel of niet in actie komen
- goed samenwerken binnen de groep

Het Rode Kruis

Wat doen wij?

- We helpen bij rampen, in Nederland én over de hele wereld.
- We geven EHBO, delen voedsel en water uit, en helpen mensen evacueren.
- We bouwen opvangplekken en geven dekens, tenten en andere noodspullen.
 - We zorgen voor contact tussen familieleden die elkaar kwijt zijn.

Wanneer komen wij in actie?

Bij aardbevingen, overstromingen, oorlogen en andere noodsituaties.

UNICEF

Wat doen wij?

- Wij beschermen kinderen wereldwijd.
 - We zorgen voor schoon water, eten, vaccinaties en onderwijs.
- We beschermen kinderen tegen geweld, uitbuiting en kindhuwelijken.
 - We helpen kinderen na rampen weer naar school te gaan.

Wanneer komen wij in actie?

Bij rampen en crises waarbij kinderen gevaar lopen of hun rechten worden geschonden.

Artsen zonder Grenzen

Wat doen wij?

- We geven medische hulp in oorlogen, bij epidemieën en in rampgebieden.
- We bouwen mobiele klinieken, opereren gewonden en helpen bij bevallingen.
- We helpen ook mensen in vluchtelingenkampen.

Wanneer komen wij in actie?

Als mensen dringend medische zorg nodig hebben en het plaatselijke ziekenhuis niet genoeg kan doen.

Wereld Natuur Fonds (WWF)

Wat doen wij?

- We beschermen dieren, natuur en het klimaat.
- We helpen bij bosbranden en olierampen en redden bedreigde diersoorten.
- We maken plannen voor een duurzame toekomst, samen met de bevolking.

Wanneer komen wij in actie?

Als natuur bedreigd wordt door mensen, rampen of klimaatverandering

Stichting Vluchteling

Wat doen wij?

- We helpen mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, geweld of vervolging.
- We geven onderdak, voedsel, water, medicijnen en hygiënepakketten.
- We helpen bij het opzetten van veilige kampen en geven voorlichting.

Wanneer komen wij in actie?

Als mensen hun huis moeten verlaten vanwege gevaar en nergens veilig zijn.

THE NEWSPAPER

Finance - Politics - Editorial - Obituaries - TV and radio - Weather - Sports

Friday - 50 cents

Hevige aardbeving treft Turkije

Locatie: Zuid-Turkije

Datum: Vanochtend vroeg

In het kort:

In de vroege ochtend heeft een zware aardbeving met een kracht van 7.8 op de schaal van Richter het zuiden van Turkije getroffen. Er zijn tientallen gebouwen ingestort en er liggen veel mensen onder het puin. Hulpdiensten zijn direct begonnen met zoeken naar overlevenden. In sommige dorpen zijn de wegen onbegaanbaar geworden.

Gevolgen:

- Honderden mensen zijn gewond of vermist
- Duizenden mensen zijn hun huis kwijt
- Er is dringend behoefte aan medische hulp, voedsel, water, dekens en tenten
- Families zijn elkaar kwijtgeraakt en kunnen geen contact krijgen

THE NEWSPAPER

Finance - Politics - Editorial - Obituaries - TV and radio - Weather - Sports

Friday - 50 cents

Kinderen in Zuid-Soedan zonder schoon drinkwater

Locatie: Zuid-Soedan

Datum: Deze week

In het kort:

Door aanhoudende droogte en overstromingen hebben veel kinderen in Zuid-Soedan geen toegang meer tot schoon drinkwater. Ook is er een tekort aan voedsel en zijn veel scholen gesloten. Vooral kleine kinderen worden ziek door het drinken van vervuild water.

Gevolgen:

- Meer dan 60% van de kinderen heeft diarree of andere ziektes
- Veel gezinnen moeten uren lopen om water te halen
- Er is een tekort aan voedsel, medicijnen en lesmateriaal
- Kinderen gaan niet meer naar school en raken achter

THE NEWSPAPER

Finance - Politics - Editorial - Obituaries - TV and radio - Weather - Sports

Friday - 50 cents

Grote overstroming in Bangladesh

Locatie: Bangladesh (noordelijk gebied)

Datum: Gisteren

In het kort:

Na wekenlange zware regenval is een grote rivier buiten haar oevers getreden. Hele dorpen staan onder water. Huizen zijn weggevaagd en landbouwgrond is verwoest. Veel mensen hebben alleen nog droge kleren aan hun lijf.

Gevolgen:

- Duizenden mensen zijn hun huis kwijt
- Er is geen schoon drinkwater of voedsel
- Mensen slapen in geïmproviseerde onderkomens op hogere plekken
- Ziekten verspreiden zich snel

THE NEWSPAPER

Finance - Politics - Editorial - Obituaries - TV and radio - Weather - Sports

Friday - 50 cents

Grote bosbranden in de Amazone

Locatie: Brazilië – Amazonegebied

Datum: Sinds vorige week

In het kort:

In het noorden van Brazilië woeden hevige bosbranden. Grote stukken regenwoud zijn al verbrand. Veel wilde dieren zijn op de vlucht. Ook dorpen van inheemse volkeren worden bedreigd. De rook is zelfs zichtbaar vanuit de lucht.

Gevolgen:

- Dieren verliezen hun leefgebied of raken gewond
- De luchtkwaliteit is slecht en mensen hoesten veel
- Hele ecosystemen worden vernietigd
- Lokale bewoners vragen om hulp en bescherming

THE NEWSPAPER

Finance - Politics - Editorial - Obituaries - TV and radio - Weather - Sports

Friday - 50 cents

Kinderen in Syrië kunnen niet naar school

Locatie: Syrië

Datum: Al maanden gaande

In het kort:

Door aanhoudend geweld in delen van Syrië zijn veel scholen gesloten of beschadigd. Duizenden kinderen kunnen niet naar school. Sommige kinderen wonen in vluchtelingenkampen, anderen verplaatsen zich steeds.

Gevolgen:

- Kinderen missen onderwijs en raken achter in hun ontwikkeling
- Ouders maken zich zorgen over de veiligheid van hun kinderen
- Er is een gebrek aan schoolmateriaal, leraren en veilige klaslokalen
- Veel kinderen hebben traumatische ervaringen

Denkroutine Stil gesprek

Doelen:

- Leerlingen onderzoeken hoe hulporganisaties structuur aanbrengen in chaotische situaties.
- Leerlingen oefenen het verwoorden van vragen en inzichten op schriftelijke wijze.
- Leerlingen ontwikkelen empathie en systeemdenken.
- Leerlingen leren van elkaar door in stilte ideeën uit te wisselen en voort te bouwen op elkaars gedachten.

Vaardigheden:

- Kritisch denken
- Vragen stellen en analyseren
- Samenwerkend leren (stil en schriftelijk)
- Empathisch redeneren
- Reflecteren op maatschappelijke structuren

Benodigdheden:

- Vijf grote posterbladen met de hulporganisatiekaarten uit de startactiviteit
- Post-its (Minimaal 10 per leerling)
- Stift en pennen

Reflectie:

- Wat heb je ontdekt over hoe orde ontstaat in chaos?
- Wat viel je op in de reacties van klasgenoten?
- Wat zou jij doen als je leiding gaf aan een hulporganisatie in een crisissituatie?
- Hoe voelde het om in stilte samen te denken?

Evaluatie:

- Observeer het aantal en de inhoud van de geplakte post-its
- En bekijk hoe leerlingen hebben gereageerd op anderen

Criteria voor Succes

- De leerling schrijft minimaal tien inhoudelijke post-its (vragen, opmerkingen, reacties)
- De leerling reageert ten minste drie keer op bijdragen van anderen
- De leerling laat zien dat hij/zij zich verdiept in hoe orde wordt aangebracht in een chaotische situatie
- De bijdragen zijn relevant, doordacht en respectvol geformuleerd

Beoordeling:

focus op inzet, diepgang van vragen, vermogen tot reageren en reflecteren

Denkroutine Stil gesprek

Lesbeschrijving:

Inleiding

Start met een korte uitleg over het thema "Orde versus Chaos" en koppel dit aan hulporganisaties.

Bespreek kort de generalisaties.

Introduceer de denkroutine "Stil Gesprek": hoe werkt het, waarom doen we het in stilte, en wat is het doel?

Laat de vijf posterbladen zien

Hoofdactiviteit

Verdeel de leerlingen willekeurig over de klas. Laat hen vrij bewegen tussen de bladen.

Geef de opdracht: "Lees wat er al staat, schrijf een vraag of opmerking op een post-it, en plak die op het blad. Reageer ook op post-its van anderen."

Herinner hen eraan: minimaal 10 post-its, waarvan 3 reacties op anderen.

Loop als leerkracht rond om te observeren en aan te moedigen.

Afsluiting

Vraag enkele leerlingen om opvallende of leerzame bijdragen te benoemen.

Sluit af met een gezamenlijke reflectie: Wat heb je geleerd over het aanbrengen van orde in chaotische situaties?

Verzamel de posterbladen om later nog te gebruiken voor verdieping of verslaglegging.

Denksleutel Categoriseren

Doelen:

- Leerlingen begrijpen hoe hulporganisaties structuur aanbrengen in chaotische situaties
- Leerlingen leren informatie categoriseren, filteren en presenteren
- Leerlingen werken samen aan het ordenen van ideeën en het maken van keuzes
- Leerlingen ontwikkelen hun vermogen om kritisch te denken en te communiceren
- Leerlingen oefenen toekomstgerichte vaardigheden zoals samenwerken, presenteren en systeemdenken

Vaardigheden:

- Kritisch denken
- Samenwerken
- Informatie categoriseren en analyseren
- Presentatievaardigheden
- Visueel ordenen van informatie
- Plannen en keuzes maken

Benodigdheden:

- De vijf posterbladen met post-its van de vorige activiteit
- Groot tekenpapier of A2-vellen voor de nieuwe posters
- Stiften, pennen, linialen
- Scharen en lijmstiften
- Kleefgum of tape
 - Eventueel grafische sjablonen voor schema's

Reflectie:

- Welke keuzes hebben jullie gemaakt over wat wel of niet op de poster komt?
- Hoe draagt deze activiteit bij aan begrip van de rol van orde in chaotische situaties?
- Wat hebben jullie geleerd over samenwerken en structureren?

Evaluatie:

- Gebruik observatie tijdens de samenwerking, korte presentaties bij het ophangen van de posters, en een reflectiegesprek aan het eind.
- Ook kan peer-feedback worden ingezet waarbij groepjes elkaar feedback geven op structuur en helderheid.

Criteria voor Succes

- De poster heeft een duidelijke indeling in categorieën
- De gekozen vragen of opmerkingen zijn relevant en logisch geclusterd
- De informatie is overzichtelijk, beknopt en visueel verzorgd
- De bijdrage vormt samen met de andere posters een logisch geheel op de muur
- Goede argumenten voor de gemaakte keuzes

Beoordeling:

Beoordeel formatief op proces en eindproduct. Let op de samenwerking binnen de groep, de helderheid van de poster, en de mate van logische ordening. Geef gerichte feedback op keuzes die gemaakt zijn, en hoe deze bijdragen aan het grotere geheel.

Denksleutel Categoriseren

Lesbeschrijving:

Inleiding

vertel de leerlingen: "vandaag brengen we orde aan in de ideeënchaos van de vorige les. jullie kiezen een hulporganisatie posterblad en gaan de post-its categoriseren en daaruit een overzichtelijke en informatieve poster maken. Samen vormen alle posters straks een groot schema aan de muur."

Introduceer of herhaal kort de denksleutel 'Categoriseren' en geef voorbeelden van mogelijke categorieën

Hoofdactiviteit

Laat de leerlingen hun post-its sorteren in logische categorieën (bijvoorbeeld: type hulp, problemen, vragen over organisatie, emoties, impact).

vraag hen te overleggen: "Welke van deze vragen of opmerkingen zijn het belangrijkste om mee te nemen in jullie uiteindelijke poster?" Ze zoeken antwoorden op die vragen en onderzoeken de ontbrekende informatie.

Daarna ontwerpen ze hun poster: een visueel overzicht dat de gekozen categorieën en vragen weergeeft. Ze gebruiken symbolen, kleuren en lay-outs om hun informatie toegankelijk te maken.

Tijdens het werkmoment geef je feedback, stel je verdiepende vragen en ondersteun je bij het structureren van hun ideeën.

Afsluiting

Wanneer alle posters klaar zijn, hangen de groepjes ze op aan de muur. Laat de klas rondlopen en alle posters bekijken. Bespreek klassikaal wat er opvalt aan het totale overzicht:

"Welke categorieën komen vaak terug? Hoe hebben verschillende groepjes de informatie geordend? Wat kunnen we hieruit leren over hoe hulporganisaties orde brengen in de chaos van een ramp?"

Laat enkele groepjes hun poster kort toelichten. Sluit af met een gezamenlijke reflectie.

Leerlingenblad - van Post-its tot Poster: Orde Scheppen in Hulporganisaties

Criteria voor succes:

- De poster heeft een duidelijke indeling in categorieën
- De gekozen vragen of opmerkingen zijn relevant en logisch geclusterd
- De informatie is overzichtelijk, beknopt en visueel verzorgd
- De bijdrage vormt samen met de andere posters een logisch geheel op de muur
- Goede argumenten voor de gemaakte keuzes

Opdracht:

Je gaat samen met je groepje orde brengen in alle ideeën en vragen die jullie eerder op post-its hebben verzameld over hulporganisaties. Jullie kiezen de belangrijkste post-its uit, ordenen ze in duidelijke categorieën en maken daarvan een informatieve en overzichtelijke poster. Alle posters samen vormen straks een groot schema aan de muur in de klas.

Waarom doen we dit?

Hulporganisaties werken vaak in chaotische situaties. Door jullie ideeën te ordenen, leer je hoe zij structuur aanbrenge. Je leert ook zelf hoe je informatie logisch kunt indelen en goed kunt uitleggen aan anderen.

Wat moet je doen?

1. Bekijk met je groepje jullie posterblad met post-its van de vorige les.
2. Sorteert de post-its in logische groepen (categorieën). Denk aan soorten hulp, problemen, vragen, gevoelens, enz.
3. Kies samen de belangrijkste post-its uit. Niet alles hoeft mee op de nieuwe poster. Maak slimme keuzes. Onderzoek en beantwoord de vragen van de post-its en voeg eigen informatie toe waar nodig.
4. Maak op een groot vel papier een overzichtelijke en aantrekkelijke poster.
 - Schrijf korte, duidelijke teksten
 - Gebruik kleuren, pijlen of schema's om de informatie te ordenen
 - Zorg dat de categorieën goed zichtbaar zijn
5. Hang je poster op aan de muur op de afgesproken plek.
6. Bekijk ook de posters van andere groepjes. Wat valt je op? Hoe vullen ze elkaar aan?

Week 2. Hele groep. Helden van de Orde: Hulp in Chaos

Denkroutine Stap In - Stap Uit - Stap Terug

Doelen:

- Inzicht krijgen in hoe hulporganisaties orde brengen in chaotische situaties
- Empathie ontwikkelen door zich in te leven in perspectieven van betrokkenen
- Kritisch en creatief denken toepassen op maatschappelijke situaties
- Samenwerken en presenteren als onderdeel van informatieverwerking
- Verbanden leggen tussen het universeel thema en concrete verhalen

Vaardigheden:

- Empathisch denken
- Kritisch redeneren
- Samenwerken en communiceren
- Presenteren
- Vergelijken en analyseren van perspectieven
- Verbanden leggen tussen abstracte begrippen en concrete situaties

Benodigdheden:

- Printjes van de vier verhalen (elk groepje krijgt één verhaal)
- Werkbladen met de denkroutine
- Schrijfmateriaal

Reflectie:

- Laat leerlingen nadenken over:
- Hoe het perspectief van een ander hun eigen mening beïnvloedt
- Of ze ooit zelf orde hebben moeten brengen in een chaotische situatie

Evaluatie:

- Gebruik observatie tijdens groepswerk en presentatie.
- Laat leerlingen een korte zelfreflectie schrijven over wat ze leerden bij elk van de drie stappen van de denkroutine.

Criteria voor Succes

- Vanuit het perspectief van de hoofdpersoon kunnen denken
- Verdiepende vragen en inzichten formuleren
- Overeenkomsten/verschillen tussen verhalen vinden
- Verband kunnen leggen tussen het thema "Orde versus Chaos" en de rol van hulporganisaties
- De eindpresentatie toont begrip en creativiteit

Beoordeling:

Inleving in het personage (Stap In)

Diepgang van vragen en inzichten (Stap Uit)

Zelfreflectie (Stap Terug)

Actieve bijdrage aan de groep en aan de klaspresentatie

Week 2. Hele groep. Helden van de Orde: Hulp in Chaos

Denkroutine Stap In – Stap Uit – Stap Terug

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vertel dat hulporganisaties vaak orde proberen te brengen in chaos. Leg het universeel thema "Orde versus Chaos" kort uit met enkele voorbeelden. Introduceer de denkroutine: Stap In – Stap Uit – Stap Terug. Geef een kort voorbeeld (zoals in het denkroutineblad). Verdeel de klas in groepjes. Geef elk groepje één van de verhalen.

Hoofdactiviteit

Elk groepje leest het verhaal. Ze vullen samen de drie stappen van de denkroutine in. Na 20 minuten zoeken ze de groepjes op die hetzelfde verhaal hebben. Deze "supergroep" vergelijkt en verdiept hun bevindingen. Samen bedenken ze een manier om hun verhaal en inzichten creatief te presenteren aan de klas (bijv. korte sketch, poster, interview, nieuwsbericht).

Afsluiting

Elke "supergroep" presenteert haar verhaal en inzichten. Na elke presentatie bespreek je kort met de klas:

- "Hoe zien we hier orde en chaos terug?"
- "Welke rol speelt de hulporganisatie in het herstellen van orde?"

Sluit af met een klassikale reflectie:

- "Wat heb je geleerd over hoe orde en chaos in elkaar grijpen?"
- "Wat neem je mee over hoe je zelf kunt bijdragen aan orde in moeilijke situaties?"

Criteria voor succes:

- Vanuit het perspectief van de hoofdpersoon kunnen denken
- Verdiepende vragen en inzichten formuleren
- Overeenkomsten/verschillen tussen verhalen vinden
- Verband kunnen leggen tussen het thema "Orde versus Chaos" en de rol van hulporganisaties
- De eindpresentatie toont begrip en creativiteit

Opdracht:

Stel je voor: ergens in de wereld is er chaos. Door een ramp, een oorlog of een ander probleem zijn mensen in de war, verdrietig of in gevaar. Hulporganisaties proberen dan orde te brengen in deze chaos. Vandaag stap jij in het verhaal van zo'n situatie.

Wat ga je doen?

1. Je werkt in een groepje en krijgt een verhaal over een situatie waarin een hulporganisatie helpt.
2. Samen gebruiken jullie de denkroutine **Stap In - Stap Uit - Stap Terug** om het verhaal goed te begrijpen:
 - **Stap In:** Wat denkt of voelt de hoofdpersoon in het verhaal? Wat maken zij mee?
 - **Stap Uit:** Wat moeten jullie nog leren of vragen om deze persoon of situatie echt goed te begrijpen?
 - **Stap Terug:** Wat leren jullie over jullie eigen manier van denken als je dit verhaal leest?
3. Als jullie klaar zijn, zoeken jullie de andere groepjes die hetzelfde verhaal hadden. Samen vormen jullie een "supergroep".
4. Jullie bespreken jullie inzichten en bedenken een creatieve manier om het verhaal én wat jullie geleerd hebben te presenteren aan de klas. Dit kan bijvoorbeeld een:
 - mini-toneelstuk
 - poster met uitleg
 - interview met de hoofdpersoon
 - nieuwsbericht
5. Elke supergroep presenteert voor de klas.

Wat is belangrijk?

- Denk goed na over hoe de persoon in het verhaal zich voelt.
- Stel vragen en probeer echt te begrijpen wat er aan de hand is.
- Werk goed samen met je groepje.
- Laat zien hoe de hulporganisatie orde brengt in de chaos.
- Denk na over wat dit verhaal jou leert.

Na afloop praten we samen na:

Wat heb je geleerd over orde en chaos? En wat kun jij doen als jij ooit in een chaotische situatie zit?

Het verhaal van Suri en de grote golf

Suri woont met haar familie in een klein dorpje aan zee. Elke ochtend wordt ze wakker van het geluid van de golven die tegen de rotsen slaan. Ze kent de zee goed: hoe ze ruikt, hoe ze klinkt, hoe het zand tussen je tenen kriebelt. De zee is haar speelkameraad.

Op een warme ochtend loopt Suri met haar broertje langs het strand. De lucht is blauw, de zon schijnt fel. Maar plotseling merkt ze iets vreemds: het water trekt zich terug. De golven verdwijnen verder dan ooit. Waar eerst zee was, liggen nu schelpen, vissen, zelfs een fietsband. Andere kinderen rennen het strand op en lachen. "Kijk! De zee laat haar bodem zien!"

Maar Suri voelt zich niet goed. Ze herinnert zich een les op school. "Als de zee ineens weggaat... dan komt er iets groots terug." Haar hart slaat sneller. Ze pakt haar broertje bij de hand. "Kom. Rennen!"

Ze roept naar de volwassenen. Sommigen lachen haar uit. "De zee maakt soms grapjes." Maar Suri rent. Langs de palmbomen, over het pad, het dorp in, naar hoger gelegen grond. Haar broertje struikelt, ze tilt hem op. Ze hoort nu een donderend geluid, als een vrachtwagen, maar dan veel luider. En dan ziet ze het. Achter zich. Een muur van water. Hoger dan de bomen. Sneller dan ze ooit heeft gerend.

Suri schreeuwt. Niet van angst, maar om te waarschuwen. Iemand hoort haar. Dan nog iemand. Mensen beginnen te rennen. De golf komt dichterbij. Suri bereikt met haar broertje een heuvel. Ze kijkt achterom. De golf slaat het dorp binnen. Het is alsof de zee alles wil meenemen. Huizen. Boten. Alles verdwijnt onder het bruisende water.

Die nacht slapen ze buiten, op de heuvel, met tientallen anderen. Er zijn tranen. Er is angst. Maar er is ook iets anders. Iets wat niemand had verwacht: mensen helpen elkaar. Delen water. Delen dekens. Delen verhalen.

Suri zit dicht tegen haar moeder aan. Ze kijkt naar de sterren. Haar wereld is veranderd. Maar diep vanbinnen weet ze: ze heeft iets gedaan. Ze heeft haar broertje gered. En misschien nog anderen.

De volgende ochtend staat ze op. De zon komt op boven het water. De zee lijkt weer rustig. Maar Suri weet: ze zal de zee nooit meer vergeten.

Het verhaal van Amir en de stilte voor de storm

Amir is negen jaar en woont in een levendige wijk vol kinderen, marktkraampjes en straatmuziek. Zijn beste vriend heet Hassan, met wie hij elke middag voetbal speelt op het plein. Ze bouwen hutten van karton, kopen ijsjes van de kar bij de hoek en lachen om gekke dansjes die mensen doen op TikTok. Het leven is gewoon. Veilig. Bekend.

Tot die ene dag.

Het begon met iets kleins. De leraar op school was stiller dan anders. Zijn vader zei niets tijdens het eten en keek alleen maar naar zijn telefoon. Moeder haalde flessen water en blikken eten in huis “voor de zekerheid.” Amir begreep het niet. Waarvoor dan?

's Nachts wordt hij wakker van een knal. Niet dichtbij, maar wel echt. Geen vuurwerk, want het is geen feestdag. De grond trilt een beetje. Hij hoort zijn ouders praten. Snel. Fluisterend. Hun stemmen klinken ongerust.

De volgende ochtend is alles anders.

De school blijft dicht. Op straat zijn bijna geen mensen. De markt is leeg. De ijscoman is er niet. Er vliegt een vliegtuig over, lager dan ooit. Amir ziet een rookpluim in de verte. Hij voelt iets wat hij niet kent: een mix van verwarring en angst. De lucht lijkt zwaarder, alsof de stad haar adem inhoudt.

Zijn vader pakt twee rugzakken. Amir ziet hoe hij zijn oude leren jas aantrekt, dezelfde die hij draagt bij bruiloften. “We moeten even weg,” zegt hij. “Alleen voor een paar dagen.” Maar zijn ogen vertellen iets anders. Iets ernstigs.

Amir wil vragen stellen, maar zijn keel voelt dicht. In plaats daarvan pakt hij zijn knuffel, die al te oud is voor zijn leeftijd, en stopt die in de rugzak.

Onderweg ziet hij tanks. Mensen die huilen. Mensen die schreeuwen. Hassan niet. Zijn huis is leeg. Ze gaan naar een oom, ver weg van de stad. Daar is het rustig. Maar het voelt niet veilig. Niets voelt nog normaal.

's Avonds vraagt Amir aan zijn moeder: “Is dit oorlog?” Ze kijkt hem aan. “Ja,” zegt ze zacht. “Maar we blijven samen. En dat is het belangrijkste.”

En dan gebeurt er iets kleins maar groots: Amir pakt zijn schrift en begint te schrijven. Over zijn straat, zijn school, zijn voetbalpleintje, zijn vriend Hassan. Hij wil het niet vergeten. Hij wil later kunnen vertellen hoe het was. Voor de oorlog.

Het verhaal van Kito, de dappere chimpansee

Kito woont diep in het oerwoud, tussen de hoge bomen en de geur van rijpe vruchten. Elke ochtend springt hij van tak naar tak, samen met zijn moeder en zusje Mala. Ze zoeken naar mango's, spelen met bladeren en krabben hun rug aan boomstammen. De jungle is hun thuis. Vol geluiden, vol leven, vol geheimen. Maar op een ochtend is het anders.

Er klinkt een vreemd geluid, laag en brommend, alsof een groot dier snurkt. Kito kijkt op. Een vogel vliegt luid krijgend weg. Dan voelt hij het: de grond trilt. Niet zoals bij onweer. Niet zoals bij stampende olifanten. Dit is iets anders.

Hij klimt hoger in de boom en ziet iets dat hij nog nooit heeft gezien. Grote gele machines. Ze rijden langzaam door het bos en achter hen... verdwijnen de bomen. Eén voor één. De stammen vallen om als luciferhoutjes. Bomen waar Kito gisteren nog speelde, zijn weg.

Hij gilt. Zijn moeder pakt hem snel vast en drukt hem tegen zich aan. "We moeten gaan," zegt ze met haar ogen. Mala huilt zacht. De hele familie springt van tak tot tak, steeds verder van het lawaai vandaan. Maar het geluid komt achter hen aan. Elke dag een stukje dichterbij. Dagen gaan voorbij. Kito's benen doen pijn van het springen. Hij mist zijn favoriete boom, zijn vriendjes, de rivier waar hij altijd vis probeerde te vangen.

Op een dag komen ze bij een plek waar het bos nog stil is. Er zijn andere chimpansees. Kito's moeder praat met hen met gebaren en zachte kreten. Ze mogen blijven. Voor even. Kito zit in een boom en kijkt naar de ondergaande zon. "Waarom nemen ze onze bomen weg?" vraagt hij aan zijn moeder. Ze zegt niets, maar veegt een blad van zijn schouder.

Die nacht droomt Kito van een bos dat weer groeit. Van bomen die terugkeren. Van machines die stoppen. En in die droom klimt hij hoger dan ooit, tot boven de wolken. En daar, in de stilte, weet hij: hij zal zijn bos nooit vergeten. En als hij groot is, zal hij het verhaal van de verdwijnende bomen blijven vertellen.

Het verhaal van Lina in lockdown

Lina is acht jaar en dol op school. Niet per se op de sommen of de dictees, maar wel op de knutseltijd, de geheime grapjes met haar buurmeisje Noor en de pauzes waarin iedereen tikkertje speelt. Ook houdt ze van buiten zijn. De speeltuin. De bibliotheek. De markt op zaterdag. Dat is haar wereld.

Tot op een dag haar moeder zegt: "Vandaag blijven we thuis."

Lina kijkt verbaasd op. "Heb ik iets verkeerd gedaan?"
"Er is een virus," zegt haar moeder zacht. "Het maakt mensen ziek. Heel veel mensen tegelijk. Daarom moeten we binnen blijven. Voor de veiligheid."

Eerst vindt Lina het niet erg. Geen school betekent uitslapen. In pyjama ontbijten. Tekenen tot de middag. Maar al snel mist ze de stemmen, de chaos, het lachen. Ze mist zelfs de juf die altijd zegt: "Nog vijf minuten!"

Buiten is het stil. De straten zijn leeg. De speeltuin is afgezet met rood-wit lint. Als in een verboden zone. Lina drukt haar neus tegen het raam. Alsof ze door glas naar een andere wereld kijkt. Ze krijgt opdrachten van school via de laptop. Haar moeder helpt, maar het is niet hetzelfde. Niemand lacht om haar moppen. Niemand veegt stiekem stiften in haar haar. Ze voelt zich alleen, terwijl ze niet alleen is.

Soms skypet ze met Noor. Ze praten over hoe gek alles is. Noor heeft een broertje die steeds huilt. Lina moet lachen. Dat helpt. Even.

Op een dag pakt Lina haar schrift. Ze schrijft alles op. Hoe stil de straat is. Hoe de vogels luider klinken. Hoe het voelt als de wereld op pauze staat. Ze tekent ook. Ziekenhuizen. Regenbogen. Mensen die zwaaien vanachter glas.

Haar moeder kijkt over haar schouder. "Wat een mooi dagboek," zegt ze.

"Het is geen dagboek," zegt Lina. "Het is een boek. Voor later. Dan weten mensen hoe het was."

De weken gaan langzaam voorbij. En dan, eindelijk, zegt haar moeder op een ochtend: "De school gaat weer open. Voorzichtig. In groepjes."

Lina gilt. Springt. Rent door de kamer. Maar dan wordt ze stil.

"Mag ik mijn boek mee naar school nemen?" vraagt ze.

"Tuurlijk," zegt haar moeder.

En zo zit Lina die middag weer in de kring. Met anderhalve meter ertussen. Ze leest voor uit haar boek. Over stilte, over ramen, over moed.

En iedereen luistert. Zelfs de juf.

Denksleutel Gevolgen

Doelen:

- Leerlingen leren verbanden leggen tussen chaotische situaties en de gevolgen ervan.
- Leerlingen herkennen de rol van hulporganisaties bij het herstellen van orde.
- Leerlingen oefenen met het benoemen van oorzaak-gevolgrelaties.
- Leerlingen werken samen aan het analyseren van complexe situaties.
- Leerlingen ontwikkelen inzicht in maatschappelijke structuren en solidariteit.

Vaardigheden:

- Analyseren van oorzaak-gevolgrelaties
- Samenwerkend leren
- Kritisch denken
- Empathisch redeneren
- Probleemoplossend denken
- Mondeling presenteren

Benodigdheden:

- Vier korte verhalende situaties
- Werkbladen
- Grote vellen papier of A3-bladen
- Stiften en kleurpotloden

Reflectie:

- Wat maakt een situatie chaotisch?
- Hoe kan één kleine actie verschil maken in een rampgebied?
- Wat vind jij belangrijk aan het werk van hulporganisaties?
- Wat zou er gebeuren als er geen hulp kwam?

Evaluatie:

- Gebruik een observatielijst tijdens het groepswerk (betrokkenheid, samenwerking, gebruik van de denksleutel).
- Bekijk de ingevulde werkbladen op volledigheid en inhoud.
- Laat elke groep een korte pitch geven over hun situatie en oplossing.
- Gebruik een exit-ticket: "Wat heb jij vandaag geleerd over orde en chaos?"

Criteria voor Succes

- Minimaal drie directe en drie lange termijn gevolgen worden benoemd.
- Ten minste één passende hulporganisatie wordt gekoppeld aan de situatie.
- De analyse wordt helder en gestructureerd gepresenteerd.
- De denksleutel wordt correct en met diepgang toegepast.
- Samenwerking verloopt constructief en evenwichtig.

Beoordeling:

Formatieve beoordeling gericht op inzicht, samenwerking en toepassing van de denksleutel. Geef gerichte feedback per groep op hun analyse en gekozen hulporganisatie.

Denksleutel Gevolgen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vertel de leerlingen dat ze zich vandaag verdiepen in echte situaties waarin chaos ontstaat.

Leg de generalisaties over "Orde versus Chaos" in begrijpelijke taal uit.

Introduceer de denksleutel "Gevolgen" en geef een concreet voorbeeld (bijv. "Stel: er is een grote overstroming. Wat zijn directe gevolgen? Wat later? Wie helpt?").

Hoofdactiviteit

Verdeel de klas in groepjes van 3-4 leerlingen.

Laat elk groepje één verhaal kiezen waar ze mee aan de slag gaan.

Geef elk groepje een werkblad en materiaal om hun analyse vorm te geven.

De opdracht: bepaal de gevolgen van deze situatie en welke hulporganisatie wat zou doen. Werk dit uit op papier en maak het visueel aantrekkelijk.

Loop als leerkracht rond om vragen te stellen en te helpen bij verdieping.

Laat de groepjes aan het eind van de werkperiode kort presenteren aan de klas.

Afsluiting

Bespreek met de klas: Wat viel op in de presentaties?

Waar zie je de overgang van chaos naar orde?

Wat heb je geleerd over hulporganisaties en hun rol in de wereld?

Criteria voor succes:

- Minimaal drie directe en drie lange termijn gevolgen worden benoemd.
- Ten minste één passende hulporganisatie wordt gekoppeld aan de situatie.
- De analyse wordt helder en gestructureerd gepresenteerd.
- De denksleutel wordt correct en met diepgang toegepast.
- Samenwerking verloopt constructief en evenwichtig.

Opdracht:

Vandaag ga je samen met je groepje aan de slag met een echte situatie waarin chaos ontstaat, zoals een natuurramp of een oorlog. Jullie onderzoeken wat de gevolgen zijn en hoe een hulporganisatie kan helpen om de situatie weer op orde te brengen.

Wat ga je doen?

1. Kies met je groepje één van de vier verhalen.

Elk verhaal gaat over een situatie waarin iets ergs is gebeurd en waar chaos ontstaat.

2. Lees het verhaal goed door.

Zorg dat iedereen begrijpt wat er precies aan de hand is.

3. Gebruik de denksleutel "Gevolgen".

Bespreek samen:

- Wat zijn de **directe gevolgen** van deze situatie?
- Wat zijn de **gevolgen op langere termijn**?
- Wat gebeurt er als er **geen hulp komt**?
- Welke **hulporganisatie** zou kunnen helpen? En **hoe**?

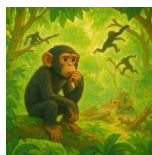
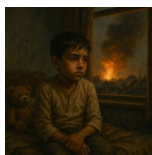
4. Bereid een korte presentatie voor.

Jullie leggen aan de klas uit:

- Wat er aan de hand is in jullie verhaal
- Wat de gevolgen zijn
- Wie helpt, en hoe die organisatie orde terugbrengt

5. Wees creatief en werk goed samen.

Luister naar elkaar, verdeel het werk, en help elkaar als het moeilijk is.

Denksleutel 1+1 = een idee

Doelen:

- Kinderen leren creatief denken door onverwachte combinaties te maken.
- Kinderen verkennen hoe zij zelf kunnen bijdragen aan het herstel van orde in chaotische situaties.
- Kinderen ontwikkelen initiatief en samenwerken aan een gemeenschappelijk doel.
- Kinderen oefenen in het presenteren en toelichten van een idee.

Vaardigheden:

- Creatief denken
- Probleemoplossend vermogen
- Samenwerken
- Presenteren
- Plannen en organiseren
- Inleven in maatschappelijke problemen

Benodigdheden:

- Bladen voor brainstormen
- Pennen, stiften
- Post-its

Reflectie:

- Waarom werkt het combineren van onverwachte woorden zo goed om op ideeën te komen?
- Hoe kunnen kleine acties bijdragen aan grote veranderingen?
- Wat zegt dit idee over hoe je zelf verschil kunt maken in de wereld?
- Wat was lastig aan samenwerken? En wat werkte juist goed?

Evaluatie:

- Bekijk het eindproduct (idee + uitleg) op originaliteit, toepasbaarheid en relevantie voor het goede doel.
- Observeer samenwerking en actieve betrokkenheid tijdens het brainstormproces.
- Laat de groepen kort presenteren en verzamel peer-feedback.
- Gebruik een korte terugblikvraag: "Welk idee van een andere groep sprak het meest aan, en waarom?"

Criteria voor Succes

- Een originele en bruikbare actie wordt bedacht op basis van een verrassende combinatie.
- De combinatie wordt goed uitgelegd: waarom deze werkt voor het goede doel.
- Er is een duidelijke link met het werk van een gekozen hulporganisatie.
- De presentatie is helder, creatief en goed doordacht.
- Samenwerking binnen de groep is gelijkwaardig en doelgericht.

Beoordeling:

Formatieve beoordeling op creativiteit, samenwerking en verbinding met het thema.

Gebruik feedback om denkstrategieën, samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid te versterken.

Denksleutel 1+1 = een idee

Lesbeschrijving:

Inleiding

Leg uit dat veel mensen in de wereld leven in chaos door rampen of conflicten.

Hulporganisaties proberen daar orde in te brengen.

Bespreek de generalisaties over orde en chaos op een begrijpelijke manier.

Introduceer de opdracht: "Jullie gaan zelf iets bedenken om geld in te zamelen voor een hulporganisatie. We gaan creatief denken: wat zijn ook alweer de 'regels' voor creatief denken? - zo veel mogelijk ideeën, -zo gek mogelijke ideeën, zo gedetailleerd mogelijke ideeën en tot slot -ideeën binnen steeds verschillende categorieën.

Laat de denksleutel $1+1 = \text{een idee}$ zien en geef een voorbeeld: "Paard + hardloopwedstrijd = renwedstrijd met hobby-paarden in verkleedkleden."

Hoofdactiviteit

Vorm groepjes van 4 leerlingen.

Laat elk groepje eerst zelf een inzamelactiviteit kiezen (bijv. sponsorloop, rommelmarkt, workshop).

Daarna kiezen ze een woord van het bord: paard, laptop, kwasten, broek of vriendschap.

Opdracht: combineer de activiteit en het woord tot creatieve ideeën voor een inzamelactie. Spoor de teams aan zo veel mogelijke ideeën te bedenken per woord.

Koppel dat idee aan een echte hulporganisatie.

Loop rond en stel vragen om het denken te stimuleren

Afsluiting

Bespreek samen:

Welke combinaties waren verrassend en toch bruikbaar?

Hoe kunnen kleine ideeën bijdragen aan grote hulp?

Wat heb je geleerd over creatief denken en goede doelen?

Criteria voor succes:

- Veel originele, gekke, gedetailleerde ideeën voor een actie worden bedacht op basis van verrassende combinaties.
- Een van de ideeën wordt goed uitgelegd: waarom deze werkt voor het goede doel.
- Er is een duidelijke link met het werk van een gekozen hulporganisatie.
- De presentatie is helder, creatief en goed doordacht.
- Samenwerking binnen de groep is gelijkwaardig en doelgericht.

Opdracht:

Vandaag bedenk je met je groepje een originele actie om geld in te zamelen voor een hulporganisatie die mensen helpt in chaotische situaties. Dat doen jullie op een verrassende manier: door een activiteit te combineren met een willekeurig woord.

Wat ga je doen?

Kies eerst een inzamelactiviteit.

Denk aan iets wat mensen kunnen doen om geld op te halen, zoals een sponsorloop, een marktje, een wedstrijd, of een workshop.

Kies daarna een willekeurig woord.

Dat kan zijn: *paard*, *laptop*, *kwasten*, *broek* of *vriendschap*. Dit woord gebruik je tijdens het brainstormen van ideeën voor originele activiteiten voor een inzamelactie.

Combineer de activiteit met het woord.

Bedenk samen zo veel mogelijk creatieve ideeën waarin de twee goed bij elkaar passen. Bijvoorbeeld: "Broekenrace" – deelnemers racen in zelf versierde broeken voor het goede doel.

Koppel jullie idee aan een echte hulporganisatie.

Denk na: Wie helpen mensen na een ramp of in een oorlog? Wat doet deze organisatie, en hoe helpt jullie actie daarbij?

Werk je idee uit op een blad.

Schrijf op:

- Wat is de activiteit?
- Welk woord gebruik je?
- Wat is het verzonden idee?
- Voor welke hulporganisatie is het?
- Waarom past dit goed bij elkaar?

Maak een mini-poster of presentatiekaart van jullie actie.

Teken of schrijf iets waardoor anderen snel begrijpen wat jullie gaan doen en waarom.

Presenteer jullie idee kort aan de klas.

Vertel duidelijk: wat je bedacht hebt, hoe het werkt, en voor welk goed doel het is.

VOOR HET GOEDE DOEL

Denksleutel Stappenplan

Doelen:

- Leerlingen ontwikkelen vaardigheden in plannen en organiseren.
- Leerlingen leren samenwerken aan een gemeenschappelijk doel.
- Leerlingen verkennen hoe een evenement bijdraagt aan het herstel van orde in chaotische situaties.
- Leerlingen maken kennis met sociale verantwoordelijkheid en de werking van hulporganisaties.

Vaardigheden:

- Plannen en organiseren
- Samenwerken in groepen
- Probleemoplossend denken
- Doelgericht brainstormen
- Taken verdelen en uitvoeren
- Mondeling presenteren

Benodigdheden:

- Schrijfmateriaal
- Grote vellen papier voor visuele planning of posters
- Stiften, kleurpotloden

Reflectie:

- Wat was de moeilijkste stap om in te vullen?
- Wat heb je geleerd over het plannen van een evenement?
- Hoe zorg je ervoor dat een evenement echt iets betekent voor anderen?
- Welke taak zou jij het liefst uitvoeren als het evenement echt doorgaat?

Evaluatie:

- Evalueer op volledigheid, creativiteit en haalbaarheid.
- Observeer de samenwerking binnen de groep.
- Laat de groepjes hun stappenplan kort presenteren aan de klas.
- Gebruik een reflectiekaart waarop iedere leerling antwoordt op: "Wat heb ik vandaag bijgedragen aan het plan?"

Criteria voor Succes

- Het stappenplan bevat een duidelijke beschrijving van de activiteiten en de manier waarop geld wordt ingezameld.
- De locatie, catering en presentatie van het doel zijn goed doordacht en passend.
- De planning is realistisch, overzichtelijk en bevat een taakverdeling.
- Het gekozen goede doel is zichtbaar en goed uitgelegd binnen het plan.
- Samenwerking verloopt efficiënt en evenwichtig.

Beoordeling:

Beoordeling gericht op samenwerking, planningsvaardigheden en maatschappelijk bewustzijn.

Geef groepsfeedback over de helderheid en uitvoerbaarheid van het stappenplan.

Denksleutel Stappenplan

Lesbeschrijving:

Inleiding

Introduceer het thema: "Orde brengen in chaos door het organiseren van een goed doel evenement."

Bespreek de generalisaties kort en leg de denksleutel "Stappenplan" uit met een eenvoudig voorbeeld (bijv. organiseren van een schooldisco of sponsorloop).

Leg de opdracht uit: de kleine groep bedenkt een volledig plan voor een evenement om geld op te halen voor een hulporganisatie

Hoofdactiviteit

Geef het groepje het leerlingenblad en een blad waarop ze hun evenement plannen.

De onderdelen zijn:

Welke activiteiten vinden er plaats en hoe leveren die geld op?

Waar wordt het evenement gehouden (schoolplein, gymzaal, lokaal, etc.)?

Wat wordt er verkocht aan eten en drinken?

Voor welk goede doel is het evenement bedoeld, en hoe is dat zichtbaar?

Welke mensen zijn nodig (leerlingen, ouders, leerkrachten)?

Wat is de planning van de dag zelf?

Welke taken zijn er en wie doet wat?

Laat de groepjes dit zo concreet en creatief mogelijk invullen. Stimuleer het gebruik van tekeningen, schema's of posters om het plan te ondersteunen.

Loop rond en stel verdiepende vragen ("Is dit haalbaar?" "Hoeveel geld denk je op te halen?" "Wat doe je als iets misloopt?").

Afsluiting

Laat elke groep hun evenement kort presenteren aan de klas.

Laat de klas vragen stellen of tips geven. Leg de link met orde en chaos waarbij een goed doordacht plan er altijd op gericht is orde te behouden en chaos te voorkomen.

Bespreek samen: welk idee zou echt kunnen doorgaan? Wat hebben we geleerd over plannen en organiseren voor een goed doel?

Kies eventueel één plan dat verder uitgewerkt wordt voor een echte uitvoering in de toekomst.

Criteria voor succes:

- Het stappenplan bevat een duidelijke beschrijving van de activiteiten en de manier waarop geld wordt ingezameld.
- De locatie, catering en presentatie van het doel zijn goed doordacht en passend.
- De planning is realistisch, overzichtelijk en bevat een taakverdeling.
- Het gekozen goede doel is zichtbaar en goed uitgelegd binnen het plan.
- Samenwerking verloopt efficiënt en evenwichtig.

Opdracht:

Vandaag ga je in een groepje een goed doel evenement bedenken. Het doel is om geld in te zamelen voor een hulporganisatie die mensen helpt in chaotische situaties, zoals bij rampen of oorlog. Jullie maken hiervoor een compleet stappenplan: een draaiboek van idee tot uitvoering.

Wat ga je doen?

1. **Bedenk eerst voor welk goede doel je geld wilt inzamelen.**
Kies een hulporganisatie die mensen helpt in moeilijke situaties (zoals het Rode Kruis, Artsen zonder Grenzen of UNICEF).
2. **Bedenk welke activiteiten je op het evenement wilt organiseren.**
Bijvoorbeeld: spelletjes, een sponsorloop, verkoop van eten of knutsels, een talentenshow... alles kan!
3. **Werk stap voor stap jullie plan uit. Gebruik het werkblad en vul in:**
 - **Welke activiteiten er zijn en hoe die geld opleveren**
 - **Waar het evenement plaatsvindt**
 - **Wat er te eten en drinken is**
 - **Voor welk doel het evenement is en hoe je dat laat zien** (bijvoorbeeld posters, sprekers, filmpjes)
 - **Wie welke taak uitvoert** (wie doet wat?)
 - **Wat de planning is van de dag** (volgorde van onderdelen, opbouw, afsluiting)
4. **Werk je stappenplan overzichtelijk en duidelijk uit.**
Gebruik kleuren, tekeningen of schema's om je plan goed zichtbaar te maken.
5. **Bereid een korte presentatie voor.**
Vertel aan de klas hoe jullie evenement eruitziet, hoe het werkt, en waarom het een goed plan is.

Denkroutine Optie Explosie

Doelen:

- Leerlingen onderzoeken de wisselwerking tussen orde en chaos in alledaagse situaties
- Leerlingen leren creatieve oplossingen te ontwerpen voor chaotische situaties
- Leerlingen ontwikkelen verbeeldingskracht, empathisch denken en probleemoplossende vaardigheden
- Leerlingen oefenen samenwerking en presenteren hun ideeën overtuigend

Vaardigheden:

- Creatief denken
- Probleemoplossend vermogen
- Samenwerken
- Visueel ontwerpen (logo en slogan)
- Empathisch en systemisch denken
- Communiceren en presenteren

Benodigdheden:

- Grote vellen papier of flapovers
- Kleurpotloden, stiften en plakbriefjes
- Scharen en lijn

Reflectie:

- Wat verraste je tijdens het bedenken van chaotische situaties?
- Welke situatie sprak je het meest aan en waarom?
- Wat maakt jullie oplossing creatief en effectief?
- Welke rol speelt orde in het dagelijks leven? Wanneer wordt orde juist onhandig?

Evaluatie:

- Mondelinge groepspresentaties en peer-feedback

Criteria voor Succes

- Minimaal 16 creatieve situaties van orde naar chaos zijn bedacht
- De gekozen situatie is goed uitgewerkt in de vorm van een hulporganisatie
- De hulporganisatie heeft een duidelijke naam, logo en slogan
- Er is uitgelegd hoe de organisatie orde terugbrengt in chaos
- Het eindproduct wordt helder gepresenteerd aan de klas

Beoordeling:

focus op creativiteit, relevantie van oplossing, samenwerking en presentatie
Zelfevaluatie door leerlingen over hun bijdrage aan het groepswerk
Eventueel stemmen op 'meest creatieve hulporganisatie'

Denkroutine Optie Explosie

Lesbeschrijving:

Inleiding

vertel de leerlingen dat we vandaag chaos gaan temmen met onze verbeelding. Laat voorbeelden zien van momenten waarop orde verandert in chaos. Gebruik eenvoudige voorbeelden uit hun leefwereld: een rommelige kamer, een druk schoolplein, een vergeten agenda. Introduceer het universele thema "Orde versus Chaos" en bespreek de generalisaties kort.

Hoofdactiviteit

Laat groepjes van 3-4 leerlingen starten met stap 1 van de denkroutine: verzin samen duidelijke situaties waarin chaos ontstaat (bv. ruzie, ramp, misverstand). Daarna gaan ze naar stap 2: verborgen en verrassende situaties bedenken (bv. een kat die alle planten omgooit, een robot die te veel regels maakt). Stimuleer leerlingen om te denken als iemand anders: "Wat zou een brandweerman doen? Een uitvinder? Een clown?"

Als ze 10 of meer situaties hebben, kiezen ze er samen één uit om op verder te werken. Ze ontwerpen een hulporganisatie voor deze situatie. Ze bedenken:

Naam van de organisatie

Logo (tekenen!)

Slogan

Wat de organisatie doet om orde terug te brengen

Laat ze hun poster maken en voorbereiden op een korte pitch van hun idee.

Afsluiting

Laat elke groep kort presenteren. Stimuleer de klas om vragen te stellen en complimenten te geven. Sluit af met reflectievragen: Wat hebben we geleerd over orde en chaos? Wat maakte een oplossing origineel? Wat nemen we mee naar andere situaties waarin we orde willen brengen

Leerlingenblad - Orde Helpt!

Ontwerp jouw eigen Hulporganisatie

Criteria voor succes:

- Minimaal 16 creatieve situaties van orde naar chaos zijn bedacht
- De gekozen situatie is goed uitgewerkt in de vorm van een hulporganisatie
- De hulporganisatie heeft een duidelijke naam, logo en slogan
- Er is uitgelegd hoe de organisatie orde terugbrengt in chaos
- Het eindproduct wordt helder gepresenteerd aan de klas

Opdracht:

Vandaag ga je samen met je groepje een creatieve opdracht doen waarbij je leert hoe je van chaos weer orde kunt maken.

Stap 1: Bedenk situaties van chaos

Denk samen na over situaties waarin orde verandert in chaos.

Probeer er minstens 16 te bedenken!

Voorbeelden:

- Je kamer na een speelafpraak
- De overgang naar de middelbare school

Gebruik de denkroutine **Optie-explosie** om verder te denken dan de eerste ideeën:

1. Schrijf eerst de gewone ideeën op
2. Bedenk daarna grappige, onverwachte of gekke situaties
3. Kijk door de ogen van iemand anders (bv. een wetenschapper of een dier)

Stap 2: Kies één situatie en ontwerp een hulporganisatie

Bedenk samen een organisatie die helpt in jullie gekozen chaotische situatie. Werk dit uit op een groot vel papier.

Jullie bedenken:

- **De naam** van de organisatie
- **Het logo** (teken dit!)
- **De slogan** - een korte zin die zegt wat jullie doen
- **Hoe** jullie organisatie precies helpt om de chaos te ordenen

Stap 3: Presentatie

Aan het einde van de les presenteert elk groepje zijn hulporganisatie.

Vertel:

- Welke chaotische situatie jullie kozen
- Wat jullie hulporganisatie doet
- Wat het logo en de slogan betekenen
- Waarom jullie denken dat het goed werkt

Week 4. Kleine groep. Van Redding tot Regelmaat

Denksleutel Feiten / Meningen

Doelen:

- Leerlingen analyseren hoe abstracte begrippen zoals 'orde' en 'chaos' zichtbaar zijn in echte situaties.
- Leerlingen leren onderscheid maken tussen feiten en meningen.
- Leerlingen onderbouwen uitspraken met argumenten en voorbeelden.
- Leerlingen oefenen met samenwerken en presenteren.
- Leerlingen ontwikkelen kritisch en creatief denken binnen een maatschappelijke relevante context.

Vaardigheden:

- Kritisch denken
- Redeneren en argumenteren
- Samenwerken
- Informatie ordenen
- Presenteren

Benodigdheden:

- Leerlingenblad
- Laptops voor informatie over verschillende hulporganisaties
- Scharen, lijm, stiften
- Groot vel papier of digitaal presentatiemiddel per groepje

Reflectie:

- Wat vonden jullie de moeilijkste generalisatie om te onderbouwen, en waarom?
- Was het lastig om feit en mening te onderscheiden? Waarom?
- Hoe hebben hulporganisaties jullie beeld van 'orde' en 'chaos' veranderd of versterkt?

Evaluatie:

- Observatie tijdens het groepswerk: samenwerken, argumentatie, taakverdeling
- Reflectievragen
- Beoordeling van de presentaties door klasgenoten (peer feedback)

Criteria voor Succes

- Elke generalisatie is gekoppeld aan minstens één passend voorbeeld van een hulporganisatie.
- Het verschil tussen feit en mening is duidelijk aangegeven en uitgelegd.
- Groepsleden werken samen en dragen evenredig bij.
- Er is uitleg waarom de gekozen voorbeelden bij de generalisaties passen.
- De eindpresentatie is duidelijk, gestructureerd en goed onderbouwd.

Beoordeling:

Begrip van generalisaties
Onderscheid tussen feit en mening
Kwaliteit van voorbeeld en argumentatie
Samenwerking
Presentatie

Week 4. Kleine groep. Van Redding tot Regelmaat

Denksleutel Feiten / Meningen

Lesbeschrijving:

Inleiding

Vertel de klas dat ze gaan onderzoeken hoe hulporganisaties orde brengen in situaties van chaos.

Leg kort het verschil uit tussen feiten en meningen met een paar voorbeelden

Hoofdactiviteit

Laat elk groepje per generalisatie:

Eén of meerdere voorbeelden zoeken van hulporganisaties die die generalisatie illustreren.

De feiten en meningen in hun uitleg aanduiden.

Argumenteren waarom hun voorbeeld bij de generalisatie past.

Laat de groepjes hun antwoorden op een groot vel of digitaal overzicht uitwerken.

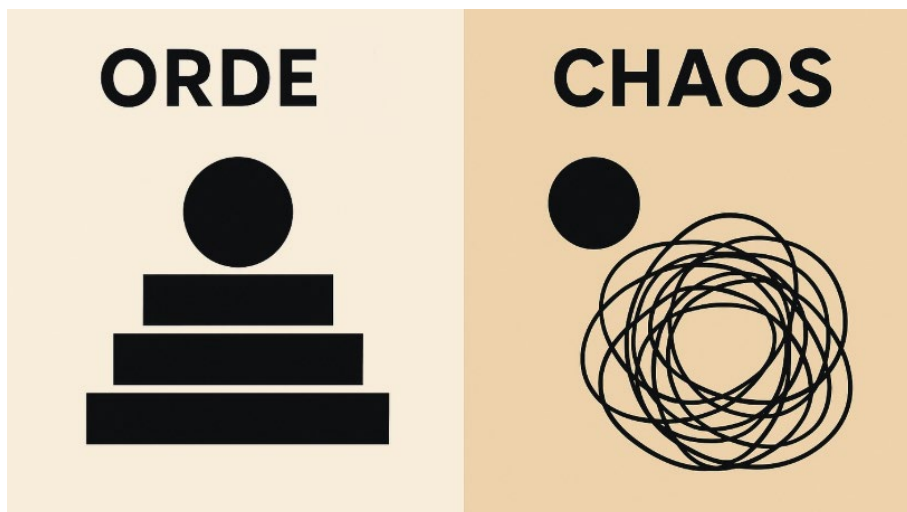
Afsluiting

Elk groepje presenteert één of twee van hun uitgewerkte generalisaties.

Bespreek klassikaal:

Welke generalisatie was het lastigst?

Wat hebben we geleerd over orde, chaos én hulporganisaties?

Leerlingenblad - Hoe Hulporganisaties Orde Scheppen in Chaos

Criteria voor succes:

- Elke generalisatie is gekoppeld aan minstens één passend voorbeeld van een hulporganisatie.
- Het verschil tussen feit en mening is duidelijk aangegeven en uitgelegd.
- Groepsleden werken samen en dragen evenredig bij.
- Er is uitleg waarom de gekozen voorbeelden bij de generalisaties passen.
- De eindpresentatie is duidelijk, gestructureerd en goed onderbouwd.

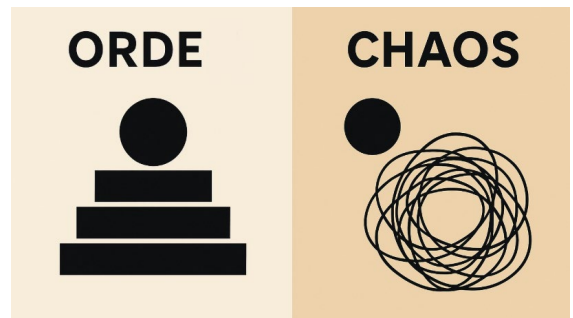
Opdracht:

Julie gaan vandaag in groepjes onderzoeken hoe hulporganisaties zoals het Rode Kruis of Artsen Zonder Grenzen orde brengen in situaties van chaos, zoals natuurrampen of oorlogen.

Daarbij gebruiken we zes uitspraken (generalisaties) over "orde".

Lees samen met je groepje de zes uitspraken over orde.

- orde kan natuurlijk of geconstrueerd zijn
- orde kan zorgen voor voorspelbaarheid
- orde is een vorm van communicatie
- orde kan herhaalde patronen bevatten
- orde en chaos zijn wederkerig
- orde leidt tot chaos en chaos leidt tot orde

Bijvoorbeeld: "Orde kan zorgen voor voorspelbaarheid."

1. **Lees informatie over verschillende hulporganisaties.**
Denk goed na: *Hoe brengen ze orde?*
2. **Kies bij elke uitspraak minstens één voorbeeld.**
Schrijf op:
 - Wat is het voorbeeld?
 - Wat is er feit? Wat is er mening?
 - Waarom past dit voorbeeld bij deze uitspraak?
3. **Werk jullie antwoorden overzichtelijk uit op een groot vel of digitaal.**
Gebruik kleuren of symbolen om **feiten** en **meningen** te onderscheiden.
4. **Kies met je groepje 1 of 2 voorbeelden die jullie straks aan de klas uitleggen.**

